

Til: Valgheden (valg@oim.dk)
Fra: Forbrugerrådet Tænk Hoeringer (hoeringer@fbr.dk)
Titel: SV: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet
E-mailtitel: SV: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (SIM Id nr.: 137232)
Sendt: 25-09-2019 10:11

Forbrugerrådet Tænk vurderer, at udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (ny procedure for indsamling af vælgererklæringer m.v.) ligger uden for vores interesseområde og vil derfor undlade at forholde os hertil. Forbrugerrådet Tænk kan således ikke tages til indtægt for at støtte forslaget eller for at gøre det modsatte.

Med venlig hilsen

Vagn Jelsø
Vicedirektør

Forbrugerrådet Tænk
T +45 7741 7720 / vj@fbr.dk / taenk.dk
Fiolstræde 17 B / Postboks 2188 / 1017 København K

**Forbrugerrådet
Tænk**
Danish Consumer Council

Fra: Valgheden [mailto:valg@oim.dk]
Sendt: 23. september 2019 14:02
Til: Regioner@regioner.dk; 'dt@datatilsynet.dk'; Digitaliseringsklar lovgivning - høring; kfst@kfst.dk; kl@kl.dk; samfund@advokatsamfundet; info@blind.dk; DFS; duf@duf.dk; dh@handicap.dk; info@danske-aeldreraad.dk; dch@dch.dk; digst@digst; itek@di.dk; dit@dit.dk; Forbrugerrådet Tænk Reception; info@humanrights.dk; bestyrelsen@itpol.dk; carsten@demtech.dk; jeanett@di.ku.dk; polsci@ifs.ku.dk; prosa@prosa.dk; info@digitalsikkerhed.dk; tekno@tekno.dk; aeldresagen@aeldresagen.dk; statskundskab@au.dk; kgronbak@cs.au.dk
Emne: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (SIM Id nr.: 137232)

Høring over udkast til lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet

Se venligst vedhæftede høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (Ny procedure for indsamling af vælgererklæringer m.v.).

Eventuelle bemærkninger bedes være Social- og Indenrigsministeriet i hænde senest mandag den **21. oktober 2019 kl. 12** og bedes sendt til adressen valg@sim.dk.

Vedhæftet fremsendes høringsbrev, høringsliste og udkast til lovforslag.

Med venlig hilsen
Christine Boeskov

Valgkonsulent
Kontoret for Demokrati, Valgheden
Direkte telefon: 25 16 12 06
Mail: cjb@sim.dk
Mail: valg@sim.dk

social og
indenrigsministeriet

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Telefon: 72 28 24 00
valg.sim.dk

Følg os på [@valgDK](#)

Sådan behandler vi personoplysninger

Til: Valgenheden (valg@oim.dk)
Fra: Lisbeth Marie Grøndahl (lg@danske-aeldreraad.dk)
Titel: Nr. 15. Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet
E-mailtitel: Nr. 15. Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (SIM Id nr.: 137232)
Sendt: 25-09-2019 14:46
Bilag: Høringsliste.pdf; Udkast til lovforslag.pdf; Høringsbrev.pdf;

Att.: Social- og Indenrigsministeriet
valg@sim.dk

Danske Ældreråd takker for muligheden for at afgive høringssvar – men har ingen bemærkninger til det nye lovforslag.

Med venlig hilsen
Lisbeth M. Grøndahl
Ældre og sundhedspolitisk konsulent

Danske Ældreråd
Jernbane Allé 54, 3.th.
2720 Vanløse
Tlf: 3877 0164
Mobil: 6070 3338

Fra: Trine Toftgaard Lund
Sendt: 25. september 2019 14:09
Til: Lisbeth Marie Grøndahl <lg@danske-aeldreraad.dk>
Emne: VS: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (SIM Id nr.: 137232)

Kære Lisbeth

Jeg mener ikke, at vi kan have bemærkninger til dette (indsamling af vælgererklæringer ifm. opstilling af nye partier til FT-valg og EU-valg). Vil du give ministeriet besked om det (hvis du er enig ☺)?

Bh Trine

Fra: Danske Ældreråd
Sendt: 24. september 2019 09:33
Til: Trine Toftgaard Lund <ttl@danske-aeldreraad.dk>
Emne: VS: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (SIM Id nr.: 137232)

Med venlig hilsen

Maj-Britt Lempel
Bogholder

DANSKE ÆLDRE RÅD
Jernbane Allé 54, 3. th.
2720 Vanløse

Tlf. 3877 0160

Fra: Valgenheden [<mailto:valg@oim.dk>]

Sendt: 23. september 2019 14:02

Til: Regioner@regioner.dk; 'dt@datatilsynet.dk' <dt@datatilsynet.dk>; Digitaliseringsklar lovgivning - høring <klarlovgivning@digst.dk>; kfst@kfst.dk; kl@kl.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; info@blind.dk; DFS <dfs@dfs.dk>; duf@duf.dk; dh@handicap.dk; Danske Ældreråd <info@danske-aeldreraad.dk>; dch@dch.dk; digst@digst.dk; itek@di.dk; dit@dit.dk; fbr@fbr.dk; info@humanrights.dk; bestyrelsen@itpol.dk; carsten@demtech.dk; jeanett@di.ku.dk; polsci@ifs.ku.dk; prosa@prosa.dk; info@digitalsikkerhed.dk; tekno@tekno.dk; aeldresagen@aeldresagen.dk; statskundskab@au.dk; kgronbak@cs.au.dk

Emne: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (SIM Id nr.: 137232)

Høring over udkast til lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet

Se venligst vedhæftede høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (Ny procedure for indsamling af vælgererklæringer m.v.).

Eventuelle bemærkninger bedes være Social- og Indenrigsministeriet i hænde senest mandag den **21. oktober 2019 kl. 12** og bedes sendt til adressen valg@sim.dk.

Vedhæftet fremsendes høringsbrev, høringsliste og udkast til lovforslag.

Med venlig hilsen

Christine Boeskov

Valgkonsulent

Kontoret for Demokrati, Valgenheden

Direkte telefon: 25 16 12 06

Mail: cjb@sim.dk

Mail: valg@sim.dk

Social- og Indenrigsministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Telefon: 72 28 24 00

valg.sim.dk

Følg os på [@valgDK](https://twitter.com/valgDK)

[Sådan behandler vi personoplysninger](#)

Til: Valgheden (valg@oim.dk)
Fra: Samfundsanalyse ÆldreSagen (samfundsanalyse@aeldresagen.dk)
Titel: Høringssvar - Ældre Sagen - nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet
E-mailtitel: Høringssvar - Ældre Sagen - nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (SIM Id nr.: 137232)
Sendt: 27-09-2019 14:08

Til Social- og Indenrigsministeriet

Ældre Sagen har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

Venlig hilsen

Pia Westring
Afdelingssekretær/PA
Samfundsanalyse
Direkte: 33 96 86 29
Mobil: +45 21 19 59 53
pw@aeldresagen.dk

Snorresgade 17-19 · 2300 København S · Tlf. 33 96 86 86

[Læs vores persondatapolitik](#)

Fra: Valgheden [mailto:valg@oim.dk]

Sendt: 23. september 2019 14:02

Til: Regioner@regioner.dk; 'dt@datatilsynet.dk'; Digitaliseringsklar lovgivning - høring; kfst@kfst.dk; kl@kl.dk; samfund@advokatsamfundet; info@blind.dk; DFS; duf@duf.dk; dh@handicap.dk; info@danske-aeldreraad.dk; dch@dch.dk; digst@digst; itek@di.dk; dit@dit.dk; fbr@fbr.dk; info@humanrights.dk; bestyrelsen@itpol.dk; carsten@demtech.dk; jeanett@di.ku.dk; polsci@ifs.ku.dk; prosa@prosa.dk; info@digitalsikkerhed.dk; tekno@tekno.dk; ÆldreSagen; statskundskab@au.dk; kgronbak@cs.au.dk

Emne: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (SIM Id nr.: 137232)

Høring over udkast til lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet

Se venligst vedhæftede høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (Ny procedure for indsamling af vælgererklæringer m.v.).

Eventuelle bemærkninger bedes være Social- og Indenrigsministeriet i hænde senest mandag den **21. oktober 2019 kl. 12** og bedes sendt til adressen valg@sim.dk.

Vedhæftet fremsendes høringsbrev, høringsliste og udkast til lovforslag.

Med venlig hilsen

Christine Boeskov

Valgkonsulent
Kontoret for Demokrati, Valgheden
Direkte telefon: 25 16 12 06
Mail: cjb@sim.dk
Mail: valg@sim.dk

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon: 72 28 24 00
valg.sim.dk

Følg os på [@valgDK](#)

Sådan behandler vi personoplysninger

Til: Valgheden (valg@oim.dk)
Cc: Karina Kosiara-Pedersen (kp@ifs.ku.dk)
Fra: Kasper Møller Hansen (kmh@ifs.ku.dk)
Titel: RE: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet
E-mailtitel: RE: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (SIM Id nr.: 137232)
Sendt: 01-10-2019 13:32

Kære Christine Boeskov,

Mange tak for at give os mulighed for at kommentere på loven. Vi har ingen bemærkninger udover dem, vi allerede har afgivet i forbindelse med høringen af den netop vedtagende lov om vælgererklæringer til folketingsvalget og som ministeriet har svaret på i den forbindelse.

Mvh

Karina Kosiara-Pedersen og Kasper Møller Hansen
Center for Valg og Partier
Institut for Statskundskab
Københavns Universitet

Professor Kasper M. Hansen, Ph.D.

University of Copenhagen, Department of Political Science

mailto:kmh@ifs.ku.dk, <http://www.kaspermhansen.eu> @kaspermhansen

Phone: +45 5124 5005 or +45 3532 3392

From: Valgheden <mailto:valg@oim.dk>

Sent: 23. september 2019 14:02

To: mailto:Regioner@regioner.dk; 'dt@datatilsynet.dk' <mailto:dt@datatilsynet.dk>; Digitaliseringsklar lovgivning - høring <mailto:klarlovgivning@digst.dk>; mailto:kfst@kfst.dk; mailto:kl@kl.dk; samfund@advokatsamfundet; mailto:info@blind.dk; DFS <mailto:dfs@dfs.dk>; mailto:duf@duf.dk; mailto:dh@handicap.dk; mailto:info@danske-aeldreraad.dk; mailto:dch@dch.dk; digst@digst; mailto:itek@di.dk; mailto:dit@dit.dk; mailto:fbr@fbr.dk; mailto:info@humanrights.dk; mailto:bestyrelsen@itpol.dk; mailto:carsten@demtech.dk; Jeanett Ella Grau Engstrøm <mailto:jeanett@di.ku.dk>; SAMF-IFS-Department_of_Political_Science <mailto:POLSCI@ifs.ku.dk>; mailto:prosa@prosa.dk; mailto:info@digitalsikkerhed.dk; mailto:tekno@tekno.dk; mailto:aeldresagen@aeldresagen.dk; mailto:statskundskab@au.dk; mailto:kgronbak@cs.au.dk
Subject: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (SIM Id nr.: 137232)

Høring over udkast til lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet

Se venligst vedhæftede høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (Ny procedure for indsamling af vælgererklæringer m.v.).

Eventuelle bemærkninger bedes være Social- og Indenrigsministeriet i hænde senest mandag den 21. oktober 2019 kl. 12 og bedes sendt til adressen mailto:valg@sim.dk.

Vedhæftet fremsendes høringsbrev, høringsliste og udkast til lovforslag.

Med venlig hilsen

Christine Boeskov

Valgkonsulent

Kontoret for Demokrati, Valgheden

Direkte telefon: 25 16 12 06
Mail: <mailto:cjb@sim.dk>
Mail: <mailto:valg@sim.dk>

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon: 72 28 24 00
<http://valg.sim.dk/>

Følg os på <https://twitter.com/valgDK>

<https://oim.dk/ministeriet/saadan-behandler-vi-personoplysninger/>

Til: Valgheden (valg@oim.dk)
Fra: Henriette Fagerberg Erichsen (hfe@advokatsamfundet.dk)
Titel: Sv: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (Sagsnr.: 2019 - 3)
E-mailtitel: Sv: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (SIM Id nr.: 141028) (Sagsnr.: 2019 - 3)
Sendt: 10-10-2019 08:51

Tak for henvendelsen.
Advokatrådet har besluttet ikke at afgive høringssvar.

Med venlig hilsen

ADVOKATSAMFUNDET
RETSSIKKERHED · UAFHÆNGIGHED · INTEGRITET

Henriette Fagerberg Erichsen
Sekretær

Advokatsamfundet, Kronprinsessegade 28, 1306 København K
D +45 33 96 97 28
hfe@advokatsamfundet.dk - www.advokatsamfundet.dk

Til:
Fra: Valgheden (valg@oim.dk)
Titel: Vs: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (SIM Id nr.: 141028)
Sendt: 24-09-2019 16:53

Hermed genfremsendes nedenstående høring, idet vi ikke fik indtastet jeres e-mailadresse korrekt ved udsendingen i går.

Vi beklager fejlen.

Med venlig hilsen

Mie Sofie Andersen
Kontoret for Demokrati, Valgheden

Mail: valg@oim.dk
valg.oim.dk
Følg os på [@valgDK](https://www.facebook.com/valgDK)

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon: 72 28 24 00
www.oim.dk

[Sådan behandler vi personoplysninger](#)

Til: Regioner@regioner.dk (Regioner@regioner.dk), 'dt@datatilsynet.dk' (dt@datatilsynet.dk), Digitaliseringsklar lovgivning - høring (klarlovgivning@digst.dk), kfst@kfst.dk (kfst@kfst.dk), kl@kl.dk (kl@kl.dk), samfund@advokatsamfundet (samfund@advokatsamfundet), info@blind.dk (info@blind.dk), DFS (dfs@dfs.dk), duf@duf.dk (duf@duf.dk), dh@handicap.dk (dh@handicap.dk), info@danske-aeldreraad.dk (info@danske-

aeldreraad.dk), dch@dch.dk (dch@dch.dk), digst@digst (digst@digst), itek@di.dk (itek@di.dk), dit@dit.dk (dit@dit.dk), fbr@fbr.dk (fbr@fbr.dk), info@humanrights.dk (info@humanrights.dk), bestyrelsen@itpol.dk (bestyrelsen@itpol.dk), carsten@demtech.dk (carsten@demtech.dk), jeanett@di.ku.dk (jeanett@di.ku.dk), polsci@ifs.ku.dk (polsci@ifs.ku.dk), prosa@prosa.dk (prosa@prosa.dk), info@digitalsikkerhed.dk (info@digitalsikkerhed.dk), tekno@tekno.dk (tekno@tekno.dk), aeldresagen@aeldresagen.dk (aeldresagen@aeldresagen.dk), statskundskab@au.dk (statskundskab@au.dk), kgronbak@cs.au.dk (kgronbak@cs.au.dk)

Fra: Valgheden (valg@oim.dk)

Titel: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet

Sendt: 23-09-2019 14:02

Høring over udkast til lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet

Se venligst vedhæftede høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (Ny procedure for indsamling af vælgererklæringer m.v.).

Eventuelle bemærkninger bedes være Social- og Indenrigsministeriet i hænde senest mandag den **21. oktober 2019 kl. 12** og bedes sendt til adressen valg@sim.dk.

Vedhæftet fremsendes høringsbrev, høringsliste og udkast til lovforslag.

Med venlig hilsen

Christine Boeskov

Valgkonsulent

Kontoret for Demokrati, Valgheden

Direkte telefon: 25 16 12 06

Mail: cjb@sim.dk

Mail: valg@sim.dk

Social- og Indenrigsministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Telefon: 72 28 24 00

valg.sim.dk

Følg os på [@valgDK](https://twitter.com/valgDK)

[Sådan behandler vi personoplysninger](#)

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Re: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer af Europa-Parlamentet, Sagsnr. 219-1635

Institut for Statskundskab ved Aarhus Universitet værdsætter muligheden for at fremsætte kommentarer til dette lovforslag, således som instituttet blev anmodet om ved høringsbrevet af 23. september 2019.

Instituttet finder, at lovforslaget i alt væsentligt er en adækvat respons på den situation, der opstod før det seneste folketingsvalg, hvor to nye partier i forbindelse med indsamling af vælgererklæringer var i stand til at omgå den foreskrevne fremgangsmåde. Instituttet har derfor ikke mange bemærkninger til det foreliggende udkast til forslag til lov.

Instituttet har dog to bemærkninger angående procedure for påmindelse og gyldighedsperiode.

Der er som bekendt forskellige opfattelser af behovet for en såkaldt eftertænksovergangsperiode, men instituttet tager til efterretning, at der stort set er politisk enighed om, at en mindre tidsmæssig afstand mellem støttetilkendegivelsen og den egentlige vælgererklæring er ønskværdig. I den forbindelse bemærker instituttet dog med undren, at det ikke af forslaget (§§ 1-2, stk. 8) fremgår klart og tydeligt, at den nugældende procedure angående påmindelse fastholdes. Ifølge den nuværende procedure modtager en vælger, der har afgivet en støtteerklæring til en nyt parti, efter syv dage en digital påmindelse om, at det nu er muligt at indsende den egentlige vælgererklæring. Uanset problemerne forud for folketingsvalget i 2019, anser instituttet påmindelsen for en god og rimelig foranstaltning, der nemt og smidigt kan bidrage til, at vælgeren ikke glemmer at indsende vælgererklæringen, hvilket måske ville kunne ske utilsigtet for nogle. Hermed opnås balance mellem behov for eftertænksovergangsperiode og risiko for forglemmelse. Institut for Statskundskab skal derfor foreslå, at påmindelseselementet i den nuværende procedure fastholdes og ekspliciteres i det foreliggende lovforslag.

Gyldighedsperioden for vælgererklæringer foreslås fortsat at skulle være 18 måneder. Instituttet foreslår dog, at det overvejes at ændre gyldighedsperioden for vælgererklæringerne, så den bliver parallel til gyldighedsperioden for partianmeldelser, altså "til førstkommande folketingsvalg, dog mindst 18 måneder". Begrundelsen herfor er,

Institut for Statskundskab

Peter Munk Christiansen

Professor, Institutleder

Dato: 12 Oktober 2019

Direkte tlf.: 8716 5685

Fax: 86139839

E-mail: pmc@ps.au.dk

Web: au.dk/pmc@ps

Afs. CVR-nr.: 31119103

Side 1/2

at der med den nuværende formulering vil kunne opstå situationer, hvor vælgererklæringer, der er afgivet tidligt i en valgperiode, vil kunne miste deres gyldighed inden det følgende folketingsvalg, hvor det nye parti håber at kunne blive anmeldt og stille op. Nogle vælgere vil altså risikere på ny at skulle indsende vælgererklæringer, og partiet vil kunne opleve, at antallet af gyldige vælgererklæringer faktisk falder fra dag til dag! Så instituttet finder, at det vil være rimeligt med en sådan ændring af vælgererklæringernes gyldighedsperiode.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Peter Munk Christiansen', written in a cursive style.

Peter Munk Christiansen
Professor, institutleder

Til: Valgheden (valg@oim.dk)
Cc: cjb@sim.dk (cjb@sim.dk), Solvejg Schultz Jakobsen (SSJ@kl.dk)
Fra: Rune Herlin Kamstrup (RUHK@kl.dk)
Titel: VS: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet
E-mailtitel: VS: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (SIM Id nr.: 137232)
Sendt: 18-10-2019 10:54
Bilag: KL's høringsvar over lovforslag om ny procedure for indsamling af vælgererklæringer.pdf;

Kære Christine

Vedhæftet er KL's høringsvar ift. ministeriets høring af 23. sept. 2019 over lovforslag om ny procedure for indsamling af vælgererklæringer m.v.

Vh. Rune

Med venlig hilsen
Rune Herlin Kamstrup

Specialkonsulent
Ledelsessekretariat

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København

D +45 3370 3433
E RUHK@kl.dk

T +45 3370 3370
W kl.dk

Fra: Valgheden [<mailto:valg@oim.dk>]

Sendt: 23. september 2019 14:02

Til: Regioner@regioner.dk; 'dt@datatilsynet.dk' <dt@datatilsynet.dk>; Digitaliseringsklar lovgivning - høring <klarlovgivning@digst.dk>; kfst@kfst.dk; KL <KL@kl.dk>; samfund@advokatsamfundet; info@blind.dk; DFS <dfs@dfs.dk>; duf@duf.dk; dh@handicap.dk; info@danske-aeldreraad.dk; dch@dch.dk; digst@digst; itek@di.dk; dit@dit.dk; fbr@fbr.dk; info@humanrights.dk; bestyrelsen@itpol.dk; carsten@demtech.dk; jeanett@di.ku.dk; polsci@ifs.ku.dk; prosa@prosa.dk; info@digitalsikkerhed.dk; tekno@tekno.dk; aeldresagen@aeldresagen.dk; statskundskab@au.dk; kgronbak@cs.au.dk

Emne: Høring over nyt lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet (SIM Id nr.: 137232)

Høring over udkast til lovforslag fra Social- og Indenrigsministeriet

Se venligst vedhæftede høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (Ny procedure for indsamling af vælgererklæringer m.v.).

Eventuelle bemærkninger bedes være Social- og Indenrigsministeriet i hænde senest mandag den **21. oktober 2019 kl. 12** og bedes sendt til adressen valg@sim.dk.

Vedhæftet fremsendes høringsbrev, høringsliste og udkast til lovforslag.

Med venlig hilsen
Christine Boeskov

Valgkonsulent
Kontoret for Demokrati, Valgheden
Direkte telefon: 25 16 12 06
Mail: cjb@sim.dk
Mail: valg@sim.dk

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon: 72 28 24 00
valg.sim.dk

Følg os på [@valgDK](#)

[Sådan behandler vi personoplysninger](#)

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

18. oktober 2019

J.nr. 2019-11-0281
Dok.nr. 136453
Sagsbehandler
Marie Christiansen

Sendt til: valg@sim.dk
Cc: jm@jm.dk

Høring over udkast til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet

Ved brev af 23. september 2019 har Social- og Indenrigsministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk
CVR 11883729

Datatilsynet har følgende bemærkninger:

1. Det fremgår af udkastet, at proceduren for indsamling af vælgererklæringer bør ændres og som noget nyt skal foregå ved brug af et portalsystem. Datatilsynet har noteret sig, at det digitale portalsystem, som Social- og Indenrigsministeriet skal tilvejebringe, på nuværende tidspunkt er under udvikling, og at ministeriet vil tilrettelægge udviklingen af systemet i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Datatilsynet har endvidere noteret sig, at de nærmere regler for funktionaliteten, udformningen og anvendelsen af den nye digitale løsning vil blive fastsat ved bekendtgørelse på baggrund af de foreslåede i bemyndigelsesbestemmelser i udkastets § 1, nr. 15, og § 2, nr. 5, hvorefter social- og indenrigsministeren kan fastsætte regler om udformning af den omhandlede digitale løsning.

Datatilsynet forudsætter at blive hørt i forbindelse med udarbejdelse af bekendtgørelser og andre generelle retsfor skrifter i medfør af de foreslåede bemyndigelsesbestemmelser, jf. databeskyttelseslovens § 28.

2. Det fremgår af pkt. 3.1.2.14. i de almindelige bemærkninger, at Social- og Indenrigsministeriet foranlediget af lovforslaget vil behandle personoplysninger i forbindelse med vælgeres afgivelse af støtte- og vælgererklæringer samt i forbindelse med anmeldelse af partier.

Det fremgår endvidere, at behandling af følsomme oplysninger i form af personers politiske overbevisning, omfattet af forbuddet i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, vil blive behandlet i medfør af undtagelsen i artikel 9, stk. 2, litra a om samtykke.

Datatilsynet skal i den anledning bemærke, at et samtykke efter databeskyttelsesforordningen skal opfylde en række betingelser for at være gyldigt. Ved et samtykke forstås enhver, frivillig, specifik, informeret og utvetydig viljestillkendegivelse, hvorved den registrerede ved erklæring eller klar bekræftelse indvilliger i, at personoplysninger, der vedrører den pågældende, gøres til genstand for behandling, jf. databeskyttelsesforordningens ar-

tikel 4, nr. 11. Det er også et krav, at den registrerede inden der gives samtykke oplyses om, at samtykket kan trækkes tilbage, og at det skal være lige så let trække sit samtykke tilbage som at give det, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 7, stk. 3, 3. og 4. pkt.

Et samtykke efter databeskyttelsesforordningen skal således bl.a. være frivilligt. Et samtykke anses ikke for at være frivilligt, hvis den registrerede ikke har et reelt eller frit valg. Social- og Indenrigsministeriet bør overveje, om manglende afgivelse af et samtykke vil kunne medføre negative konsekvenser for de registrerede, som ikke ønsker at give samtykke, da et samtykke i bekræftende fald ikke kan anses for afgivet i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen.

I forlængelse heraf bør Social- og Indenrigsministeriet endvidere være særlig opmærksom på, om der foreligger et ulige forhold mellem ministeriet og den registrerede. Et samtykke anses normalt ikke for at være afgivet frivilligt, hvis der er en klar skævhed mellem den registrerede og den dataansvarlige. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis den dataansvarlige er en offentlig myndighed.

Social- og Indenrigsministeriet bør desuden være opmærksom på, at den registrerede på et hvilket som helst tidspunkt skal kunne trække sit samtykke tilbage. Hvis en registreret tilbagekalder sit samtykke, skal den dataansvarlige som udgangspunkt ophøre med at behandle oplysninger om den pågældende. Det gælder dog kun oplysninger, der er behandlet på grundlag af samtykke.

På baggrund af ovennævnte betingelser for behandling af personoplysninger på baggrund af samtykke – og beskrivelsen af behandlingsaktiviteterne i udkastet til lovforslag – er det samlet set Datatilsynets umiddelbare opfattelse, at behandling af følsomme oplysninger på baggrund af samtykke, i den omhandlede sammenhæng, vil være uhensigtsmæssigt. Datatilsynet henstiller på den baggrund, at Social- og Indenrigsministeriet overvejer at basere behandlingen af følsomme oplysninger på en anden undtagelse i databeskyttelsesforordningens artikel 9.

3. Det fremgår af de specielle bemærkninger til § 1, nr. 4, og § 2, nr. 4, at:

"Med den foreslåede bestemmelse vil navnet på partiindehaveren blive offentliggjort, medmindre der i stedet er en repræsentant, der er udpeget af partiindehaveren, som gennem sin underskrift på ansøgningsskemaet har samtykket til at fremstå offentligt som repræsentant for partiet. Angiver partiindehaveren ikke en repræsentant på ansøgningsskemaet, eller har repræsentanten ikke skrevet under, er det navnet på partiindehaveren, der vil blive offentliggjort. Den foreslåede bestemmelse indebærer dermed, at det er et vilkår for at få godkendt et partinavn med henblik på deltagelse i folketingsvalg/Europa-Parlamentsvalg, at navnet på indehaveren eller en repræsentant udpeget af denne samt kontaktoplysninger på partiet offentliggøres. Er ansøgeren ikke indforstået hermed, må ansøgeren henvises til at tilbagekalde ansøgningen om godkendelse. Partiindehaverens samtykke til offentliggørelse af vedkommendes navn i løsningen er ikke nødvendigt, og partiindehaveren kan ikke nægte Social- og Indenrigsministeriet at offentliggøre navnet. Giver ansøgeren ikke de oplysninger, der kræves, vil der skulle meddeles afslag på ansøgningen om godkendelse af et partinavn som følge af, at ansøgningen ikke indeholder de oplysninger, der kræves for at behandle ansøgningen, jf. § 3, stk. 3, 3. pkt."

I forhold til offentliggørelse af navne på repræsentanter udpeget af partiindehaveren henvises til pkt. 2 ovenfor vedrørende samtykke.

Om offentliggørelse af navne på partiindehavere fremgår det af bemærkningerne, at samtykke ikke er nødvendigt. Det står ikke Datatilsynet klart, på hvilket grundlag i databeskyttelsesforordningen denne offentliggørelse vil ske. Datatilsynet henstiller, at Social- og Indenrigsministeriet i bemærkningerne til lovforslaget anfører, efter hvilken undtagelse i databeskyttelsesforordningens artikel 9 offentliggørelsen af oplysninger om partiindehavere i portalløsningen vil ske.

4. Det fremgår af de specielle bemærkninger til § 1, nr. 4, at:

"Ansøgning om godkendelse af et partinavn med henblik på deltagelse i folketingsvalg skal indgives til Valgnævnet via Social- og Indenrigsministeriet, der sekretariatsbetjener Valgnævnet. Social- og Indenrigsministeriet vil gøre ansøgningsskemaet frit tilgængeligt på sin hjemmeside."

Det står ikke Datatilsynet klart, om Social- og Indenrigsministeriets varetagelse af sekretariatsfunktionen for Valgnævnet udgør en databehandlerkonstruktion eller om Social- og Indenrigsministeriet og Valgnævnet fungerer som selvstændigt eller fælles dataansvarlige. Social- og Indenrigsministeriet bør derfor afklare de databeskyttelsesretlige roller, inden der foretages videregivelse/overladelse af personoplysninger.

5. Det fremgår af de specielle bemærkninger til § 1, nr. 4, og § 2, nr. 4, at en ansøgning om godkendelse af et navn for et parti, der ønsker at deltage i folketingsvalg, skal indgives på en formular (ansøgningsskema), der er godkendt af social- og indenrigsministeren. Det fremgår endvidere, at en sådan ansøgning skal indeholde oplysning om det fulde navn og personnummer på ansøgeren samt det fulde navn og personnummer på en eventuel repræsentant udpeget af ansøgeren.

Henset til at registrerede i en række tilfælde vil skulle angive to personnumre i samme ansøgningsskema, bør Social- og Indenrigsministeriet ved udformningen af ansøgningsskemaet og fremgangsmåden ved indgivelse af ansøgningsskemaet tage hensyn til, at uvedkommende i videst mulige omfang ikke får adgang til personoplysninger om andre personer.

6. Kopi af dette brev er dags dato sendt til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Marie Christiansen

Til: Valgheden (valg@oim.dk)
Cc: Simen Karlsen (sik@kfst.dk)
Fra: Ann Sophie Juul Sørensen (anj@kfst.dk)
Titel: Høringssvar: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet
Sendt: 18-10-2019 14:55

Til Social- og Indenrigsministeriet

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har på det foreliggende grundlag ingen bemærkninger til Social- og Indenrigsministeriets høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet.

Med venlig hilsen

Ann Sophie Juul Sørensen

Fuldmægtig/Head of Section

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen/

Danish Competition and Consumer

Authority

Direkte +45 4171 5027

E-mail anj@kfst.dk

Carl Jacobsens Vej 35

2500 Valby

Tlf. +45 4171 5000

Vi arbejder for velfungerende markeder.

Se vores privatlivspolitik på kfst.dk

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
E-mail: valg@sim.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL +45 91 32 57 01
EMTH@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 19/02470-2

18. OKTOBER 2019

**HØRINGSSVAR OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV
OM ÆNDRING AF LOV OM VALG TIL FOLKETINGET
OG LOV OM VALG AF DANSKE MEDLEMMER TIL
EUROPA-PARLAMENTET (NY PROCEDURE FOR
INDSAMLING AF VÆLGERERKLÆRINGER M.V.)**

Social- og Indenrigsministeriet har ved e-mail af 23. september 2019 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (Ny procedure for indsamling af vælgererklæringer m.v.).

Med udkastet skabes blandt andet det nødvendige lovgrundlag for, at der kan udvikles og idriftsættes en ny portal til brug for indsamling af vælgererklæringer.

Herudover følger det af udkastet (§ 1 nr. 4 og § 2 nr. 4), at det fremadrettet kun personer, der har valgt til Folketinget eller Europa-Parlamentet, kan få godkendt et partinavn med henblik på indsamling af vælgererklæringer for nye partier, der ønsker at deltage i valg til henholdsvis Folketing eller Europa-Parlament.

Den foreslåede bestemmelse indebærer dermed blandt andet, at adgangen til at få godkendt et partinavn med henblik på deltagelse i folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg begrænses til personer over 18 år.

Ministeriet anfører (de almindelige bemærkninger punkt 3.2.3.2), at formålet med at erklære sig som opstillingsberettiget parti netop må være at stille op til Folketinget henholdsvis Europa-Parlamentet og dermed at stille sig til rådighed for vælgerne.

Imidlertid findes der ikke nogen regler om, at partiindehaveren nødvendigvis skal være den samme som den eller de, der stiller op for partiet.

Instituttet bemærker i den forbindelse, at ændringen kan risikere at få en vis indflydelse på børn og unges demokratiske deltagelse i forbindelse med nationale og EU-valg. Børn og unge vil således ikke længere kunne få godkendt et partinavn, uanset der måtte være personer tilknyttet partiet, som er valgbare, eller den unge selv nærmer sig alderen for valgbarhed.

Instituttet anbefaler, at:

- Social- og Indenrigsministeriet overvejer, om der for personer under 18 år, der ønsker at få godkendt et partinavn med henblik på at partiet kan blive opstillingsberettiget, kan indlevere en fuldmagt fra forældremyndighedsindehaveren.

Der henvises til ministeriets sagsnummer: 2019-1635.

Med venlig hilsen

Emilie Thage

JURIDISK RÅDGIVER

Carsten Schürmann
Professor
Center for Information Security and Trust and DemTech
IT University of Copenhagen
Rued Langgaards Vej 7
2300 Copenhagen S
Email: carsten@itu.dk
Phone: +45 26393606

Høringssvar for udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (Ny procedure for indsamling af vælgererklæringer m.v.)

Vælgererklæringer are not the same as votes, but they are similar, in particular, when legislating for and procuring Internet-based technology for collecting either: The main challenge is to protect public confidence in the Danish electoral process while using Internet-based technologies that may contain software defects, are vulnerable to cyberattacks, or may be exposed to allegations undermining the credibility of the results.

International experience has shown the need for legal frameworks that offer provisions to terminate the use of Internet-based voting systems: The Åland Islands decided in October 2019 (only two weeks before the election) to abandon Internet voting¹ citing security concerns, and in 2019 Switzerland² has delayed the introduction of Internet voting as a regular voting channel. The 2019 Swiss federal election is held, for the first time in several years, without offering Internet voting to Swiss citizens living abroad.

The *Forslag til Lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (Ny procedure for indsamling af vælgererklæringer m.v.)*, in short *law proposal*, prepared by the Ministry of Social Affairs and the Interior, short *the Ministry*, describes an Internet-based system to collect *vælgererklæringer*, in short *portal system*.

The law proposal defines the portal system as the main and only channel to cast *vælgererklæringer*. The paper-based system is abandoned and all *vælgererklæringer* submitted on paper are required to be registered in the portal system, forcing the Ministry to base all its decision-making solely on the digital record produced by the portal system without the possibility of double-checking or auditing. To recover from a portal system outage or a damaging cyberattack, the law proposal defines provisions allowing the Ministry to discontinue the use of the portal system under special circumstances³. However, the options for launching fall-back procedures are non-existing or appear at least severely limited, in particular, because the process of collecting *vælgererklæringer* is a

¹ See <https://www.val.ax/nyheter/ingen-rostning-internet>

² See <https://www.bk.admin.ch/bk/en/home/dokumentation/medienmitteilungen.msg-id-75615.html>

³ See page 31 of the law proposal.

continuously ongoing process. The portal system may be suspended only after damage has been done, i.e. the registered *gyldige vælgererklæringer* no longer reflect the *vælgernes* intent.

Overall, we consider the law proposal an improvement over *bekendtgørelse nr. 13 af 7. januar 2016* that it supersedes, however the lack of provisions mandating mechanisms to maintain or increase public confidence in the accuracy of the *vælgererklæringer* tallies is problematic and should be addressed as it is contrary to best practice.⁴ Without such mechanisms in place, the Ministry may procure a portal system that it may not be able to defend against allegations of having produced an incorrect result, for example, caused by a programming flaw or a malicious cyberattack. Such a situation would have a negative impact on the public confidence in the Danish electoral process.

Identified Weaknesses and Recommendations

The law proposal lacks a precise definition of a legally-binding digital and *gyldig vælgererklæring*.⁵ Defining a *gyldig vælgererklæring* in terms of what is registered in the portal system is problematic and ambiguous as there could be several *vælgererklæringer* registered to the same CPR number due to programming mistakes or cyberattacks. The law proposal should give a precise, unambiguous, and self-contained definition of what constitutes a *gyldig vælgererklæring* along the lines of the following proposal: “a *gyldig vælgererklæring* is a digital artefact for which it must be possible to check at any time and without residual doubt, (1) that it was created by a person eligible to cast a *vælgererklæring*, (2) that the *vælgererklæring* has not been withdrawn, and (3) that it was confirmed twice, at least 7 days apart (*eftertæksomhedsperiode*).” An additional complexity, undoubtedly, is the case that a person not registered in the CPR casts a *vælgererklæring*, which also must be registered in the portal system.

Recommendation 1: The Ministry should add language to define what constitutes a legally-binding, digital, and gyldige vælgererklæring.

To aid dispute resolution, it may become necessary for the portal system to generate the entire history of *vælgererklæringer* transactions, including who created them, when they were created, and when they were withdrawn. This history should be of such quality that it can withstand any criticism of tempering or modification when used in the court of law or evaluated by experts⁶, while also protecting privacy. Therefore, *vælgererklæringer* should never be removed⁷, only flagged as *udløbet*.

Recommendation 2: The Ministry should require that the history of creating and withdrawing vælgererklæringer must be stored in a “cryptographically secured” and “append-only” format.

A serious weakness of the law proposal is that an illegally introduced *vælgererklæring* (for example by a person misusing authority, due to a software defect, or a malicious cyberattack) may still be considered *gyldig*, which, of course, it should not. The law proposal lacks appropriate language to

⁴ See Council of Europe Recommendation CM/Rec(2017)5. of the Committee of Ministers to member States on standards for e-voting. Paragraph 39.

⁵ See page 19: *En vælgererklæring vil kun være gyldig, såfremt vælgererklæringen er registreret i den digitale løsning.*

⁶ It is possible to define such histories using cryptographic technologies, for example, Merkle trees.

⁷ See page 78: *... at systemet automatisk sletter vælgererklæringerne, når gyldighedsperioden er udløbet ...*

require the portal system to be software-independent⁸, which is defined as follows: “A voting system is software-independent if an undetected change or error in its software cannot cause an undetectable change or error in an election outcome”. The literature describes several ways of achieving acceptable levels of software independence, for example, by requiring that the internet system to be end-to-end verifiable.^{9,10} A software-independent system will give others, e.g. experts, judges, or the public, an alternate way of verifying that the *vælgererklæring* counts are accurate.

Recommendation 3: The Ministry should require the portal system to be software independent.

The case of how to identify and authenticate a person who is not registered in the CPR database is undefined in the law proposal. Hence it is unclear how to check eligibility of a *vælgererklæring* cast by such a person, which is contrary to best practice.¹¹

Recommendation 4: The Ministry should provide the definition of how to identify all voters (those registered in the CPR and those who are not) in the portal system.

Privacy relates to protecting the relationship between the identity of the person casting a *vælgererklæring* and the *vælgererklæring* itself. To what extent a *vælgererklæring* is private is partially addressed in *Section 3.1.2.13. Databeskyttelses- og sikkerhedsaspekter*¹² and partially by *databehandleraftaler*.¹³ The latter is a very weak security control that could be replaced by requiring “*vælgererklæring* privacy” to be defined precisely and unambiguously in the law proposal. The language should address who is authorized to access personal information contained within *vælgererklæringer* (i.e. identity or party) and technical means to protect *vælgererklæring* privacy. The lack of a succinct presentation of *vælgererklæring* privacy may have a negative impact on participation.

*Recommendation 5: The Ministry should provide a definition of *vælgererklæring* privacy and require mechanisms to protect it.*

We are supportive of plans to evaluate the new portal system periodically, but we underline the importance of transparency regarding the public dissemination of the evaluation results in line with the Ministries aspirations¹⁴. Not making reports available to the public is a weak security control, against best practice,¹⁵ and appears to be in violation with international commitments.¹⁶

⁸ See https://en.wikipedia.org/wiki/Software_independence

⁹ See https://en.wikipedia.org/wiki/End-to-end_auditable_voting_systems.

¹⁰ Switzerland requires universal verifiability if the internet voting system should be available for 100% of the electorate (see <https://www.bk.admin.ch/bk/de/home/politische-rechte/e-voting/versuchsbedingungen.html>).

¹¹ See Council of Europe Recommendation CM/Rec(2017)5. of the Committee of Ministers to member States on standards for e-voting. Paragraph 7.

¹² Section 3.1.2.13 requires the portal system to live up to Danish and EU data protection regulation.

¹³ See page 37. *Social- og Indenrigsministeriet vil indgå en databehandleraftale med den leverandør, der skal drifte den kommende portaløsning til brug for indsamling af vælgererklæringer.*

¹⁴ See page 16. *Med henblik på at understøtte dette er det efter Social- og Indenrigsministeriets opfattelse væsentligt at sikre den fornødne gennemsigtighed og offentlighed i valghandlingerne og i de processer, der knytter sig dertil.*

¹⁵ See Council of Europe Recommendation CM/Rec(2017)5. of the Committee of Ministers to member States on standards for e-voting. Paragraph 31.

¹⁶ See The OSCE/CSCE 1990 Document of the Copenhagen Meeting of the Conference on Human Dimension of the CSCE, Paragraph 7.6.

Recommendation 6: The ministry should consider requiring that all documents and artefacts concerning the portal system are released to the public, including requirement documents, design documents and source codes, and all subsequent evaluation reports including design reviews, system reviews and penetration testing reports should be made public.

Other Reflections and Recommendations

In the age of cloud computing, vendors may consider renting servers on the cloud to run the portal system, which may be located outside Denmark's jurisdiction. In the case of electoral disputes, this may introduce additional difficulties for Danish authorities to gain access to evidence.

Recommendation 7: The Ministry could consider requiring that the computer systems necessary to run the portal system should be accessible to Danish authorities.

The law proposal implicitly provides definitions for *vælgererklæring* privacy and coercion-resistance. *Vælgererklæring* privacy could be further strengthened to mirror vote privacy, receipt-freeness¹⁷ could be added, and coercion-resistance could be extended beyond the 7-day *eftertænkingsperiode*¹⁸ to include coercion through family and work place.

Recommendation 8: The Ministry could consider extending the law proposal further by strengthening existing or adding new requirements, in particular vælgererklæring privacy, receipt-freeness, and coercion-resistance.

Conclusion

Overall the law proposal is an improvement over *bekendtgørelse nr. 13 af 7. januar 2016* that it supersedes. However, contrary to best practice, the law proposal contains a number of weaknesses, that may put public confidence in the Danish electoral process unnecessarily at risk.

Sincerely yours,

Carsten Schürmann

¹⁷ Receipt freeness refers to a property that would prevent *vælgererklæring* buying and selling. See https://en.wikipedia.org/wiki/End-to-end_auditable_voting_systems.

¹⁸ Coercion resistance can also be defined to include coercion through family and friends.

Valgkonsulent Christine Boeskov
Social- og Indenrigsministeriet
Kontoret for Demokrati, Valgheden
Holmens Kanal 22
1060 København K

28. oktober 2019
KDR/knio
J.nr. 2019 - 3663

Kære Christine Boeskov

Sekretariatet for digitaliseringsklar lovgivning har modtaget udkast til forslag til lov om ny procedure for indsamling af vælgererklæringer m.v. i høring.

Sekretariatet har til opgave at vurdere, om ministeriet på tilstrækkelig vis har beskrevet lovforslagets implementeringskonsekvenser, og om lovforslaget efterlever principperne for digitaliseringsklar lovgivning. Gennemgangen af lovforslaget giver på det foreliggende grundlag anledning til følgende bemærkninger:

Sekretariatet finder det positivt, at Social- og Indenrigsministeriet udførligt har forholdt sig til lovforslagets efterlevelse af principper for digitaliseringsklar lovgivning og anført en vurdering af lovforslagets implementeringskonsekvenser, jf. afsnit 4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Vurdering af offentlige implementeringskonsekvenser

Et lovforslags implementeringskonsekvenser skal være velbelyste med henblik på at understøtte, at lovgivningen efter vedtagelse kan administreres hensigtsmæssigt og understøttes digitalt.

Sekretariatet finder det positivt, at Social- og Indenrigsministeriet med lovforslaget bemyndiger Social- og Indenrigsministeren til ved bekendtgørelse at fastsætte lovforslagets ikrafttrædelsesdato under hensyntagen til usikkerheden om, hvornår den foreslåede portal til indsamling af vælgererklæringer kan færdiggøres.

Principper for digitaliseringsklar lovgivning

Lovforslagets efterlevelse af de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning skal beskrives i bemærkningerne til et lovforslag, og en eventuel fravigelse af principperne skal begrundes.

Sekretariatet finder det positivt, at Social- og Indenrigsministeriet har forholdt sig til relevansen af de enkelte principper for lovforslaget og beskrevet, i hvilket omfang disse er efterlevet samt hvilke øvrige hensyn, der kan begrunde en fravigelse fra enkelte principper.

Princip #2 om digital kommunikation

Sekretariatet finder det positivt, at Social- og Indenrigsministeriet i lovforslaget inddrager overvejelser om, hvordan borgere, som ikke er digitale, kan gøre brug af deres demokratiske ret til at støtte et partis opstilling til Folketings- eller Europa-parlamentsvalg.

Sekretariatet har enkelte kommentarer til princippet om digital kommunikation.

I lovforslaget indgår en model, hvorefter en borger kan anmode om at anvende den papirbaserede procedure for afgivelse af vælgererklæring alene med henvisning til, at borgeren er undtaget fra brug af digital post.

Digitaliseringsstyrelsen anbefaler generelt, at myndigheden i forbindelse med digital selvbetjening foretager en konkret vurdering af, hvad borgeren kan tilbydes i den givne situation under inddragelse af alle relevante forhold og alternative muligheder som eksempelvis assistance, medbetjening eller mulighed for at indgive sin erklæring på anden vis.

Sekretariatet for digitaliseringsklar lovgivning finder imidlertid, at modellen, hvor der tages afsæt i undtagelse for Digital Post, i det konkrete tilfælde udgør en hensigtsmæssig afvejning af hensynet til den enkelte borgers mulighed for at gøre brug af sine demokratiske rettigheder på den ene side og på den anden side hensynet til myndighedernes ressourceforbrug samt princippet om digital kommunikation. Det anbefales dog, at Social- og Indenrigsministeriet overvejer, om borgere, der *ikke* er fritaget for digital post, kan anvende den papirbaserede metode af andre grunde.

Sekretariatet tager i øvrigt Social- og Indenrigsministeriets vurdering af lovforslagets principfterlevelse til efterretning.

Der henvises i øvrigt til digst.dk/dkl samt [Vejledning om digitaliseringsklar lovgivning](#), ligesom I naturligvis er velkomne til at kontakte sekretariatet for råd og vejledning.

Med venlig hilsen

Kristoffer Nilaus Olsen
Specialkonsulent
T 4178 6034
E krnio@digst.dk

Valgkonsulent Christine Boeskov
Social- og Indenrigsministeriet
Kontoret for Demokrati, Valgenheden
Holmens Kanal 22
1060 København K

4. november 2019
KDR/MOJAL
J.nr. 2019 - 4494

Høringssvar til lovforslaget om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (ny procedure for indsamling af vælgererklæringer m.v.)

Social- og Indenrigsministeriet har den 23. september 2019 sendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (ny procedure for indsamling af vælgererklæringer m.v.) i høring.

Styrelsen har i det følgende redegjort for vores overordnede bemærkninger.

Om NemID:

- Flere steder i bemærkningerne til ændringsloven anvendes ordvalget ”NemID”. Da NemID overgår til MitID i 2021, anbefales det, at ordvalget bør erstattes med udtrykket ”NemID (eller et fremtidigt elektronisk identifikationsmiddel med et tilsvarende eller højere sikringsniveau fastsat i henhold til lovgivning eller offentlig standard fx NSIS)”.

Om Digital Post:

- I lovforslaget indgår en model, hvorefter en borger kan anmode om at anvende den papirbaserede procedure for afgivelse af vælgererklæring alene med henvisning til, at borgeren er undtaget fra brug af digital post. Digitaliseringsstyrelsen anbefaler generelt, at myndigheden i forbindelse med digital selvbetjening foretager en konkret vurdering af, hvad borgeren kan tilbydes i den givne situation under inddragelse af alle relevante forhold og alternative muligheder som eksempelvis assistance, medbetjening eller mulighed for at indgive sin erklæring på anden vis. Digitaliseringsstyrelsen finder imidlertid, at den model, som er skitseret i lovforslaget, udgør en hensigtsmæssig afvejning af hensynet til den enkelte borgers mulighed for at

gøre brug af sine demokratiske rettigheder på den ene side og på den anden side hensynet til myndighedernes ressourceforbrug samt princippet om digital kommunikation. Det anbefales i forlængelse heraf, at Social- og Indenrigsministeriet overvejer, om borgere, der *ikke* er fritaget for digital post, kan anvende den papirbaserede metode af andre grunde.

- Med hensyn til den generelle anvendelse af begrebet ”E-boks”, anbefaler Digitaliseringsstyrelsen, at dette i stedet erstattes med betegnelsen ”den offentlige Digitale Post-løsning”.
- Digitaliseringsstyrelsen gør desuden opmærksom på, at det som udgangspunkt er obligatorisk for borgere at være tilsluttet Digital Post til kommunikation med det offentlige, medmindre borgeren er fritaget, jf. § 3, stk. 1, og § 5, stk. 1 og 3. Det kan ses i pkt. 3.2.5.1. i ændringslovforslaget, at det imidlertid betegnes som en ret for borgere, hvilket bør rettes.
- Digitaliseringsstyrelsen bemærker, at det fremgår af § 1, nr. 5 i lovforslaget, at e-mail og Digital Post nævnes som sidestillet. Det skal understreges, at Digital Post-løsningen er en selvstændig løsning og at der uden for denne løsning eksisterer andre e-mail løsninger.